

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N^{ro}. 52.

6. Maia 1822.

Wiadomości krajowe.

Kurs Wiedeński z dnia 26go Kwietnia: Obligacje dłużne Stanu 5 procentowe w M.K. 73 15/16. — Obligacje na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M.K. 107 1/2. — Obligacje na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. 92 7/16. — Certyfikaty na pożyczkę z r. 1821, za 100 Kurr. w M.K. — Kurs na Augsburg za 100 Kurr. — Uso. — Moneta konwencyjna za 100, 250. — Akcje bankowe, jedna po 653 3/5 M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Portugalia i Brazylia.

Podług wiadomości nadeszłych z Lizbony z d. 19. Marca, Stany Portugalskie uchwały, aby Następca Tronu, Rio-de-Janeiro nie opuszczał, dopóki urządzenie Królestwa Brazylijskiego dokonczonem nie będzie. Podobnież Portugalia i dług Brazylii i ów banku Rio-Janeirskiego uznata długami narodowemi.

Francya.

W Izbie Deputowanych na posiedzeniu z d. 6. Kwietnia nie było nic ważnego. Zdawano sprawę o przeszło 21 mnięć ciekawych petycyjach, które po większemy części odrzucono. Nie było między niemi petycyi Pana Loveday, Anglika. W jedney z tych petycyi radzono zamknąć wszystkie loże Wolnych Mularzy; w inney, odebrać dostojność Deputowanym, ieżeli się w 14 dni po zwołaniu nie ziadą na miejsce urzędowania, i t. d. — Następnie roztrząsano daley budżet skarbowy, i po krótkich rozprawach uchwalono 800,000 franków na Izbę Deputowanych; 3 miliony 400,000 frank. na Kwaterów Legii honorowey; 599,800 fr. na Mennicy; 50,000 fr. na wystawienie Mennicy w Nantes; 66,000 fr. na Kommissyją sprawdzającą likwidacyie zaległych podatków; nakoniec 100,000 fr. na katastr. — Przy wydatkach na Mennicy, radził P. Chauvelin znaczne zmniejszenie, lecz Minister skarbu okazał, iak po-

trzebne jest przetopienie i przebicie dawnych pieniędzy złotych i srebrnych podług stopy dziesiętney. Mówił, iż ieszcze blisko sto millionów dawney monety iest w biegu i że gdyby w całej Francyi iedna tylko była mennica, potrzebaby było 10 lat czasu na przebicie starych pieniędzy. Pan Chauvelin odpowiedział na to: że przez rok można przeszło 600 millionów wybić. — Minister w dalszym głosie oświadczył, iż od zaprowadzenia prawa z miesiąca Germinal XI. r. aż do 31. Marca 1822, wybito w Paryżu 774 miliony w złocie, a 594 w srebrze; w Departamentach zaś wybito 148 millionów w złocie, a 578 millionów w srebrze. — Jeneralny Dyrektor Mennicy P. Puymaurin, starał się sprostować kilka mylnych rachunków Pana Chauvelin, i twierdził, iż gdyby wolno było osobom prywatnym bić pieniądze, danoby przez to opiekę fałszującym ie. Rozgniewany P. Chauvelin powiedział, iż musi się oczyścić z zarzutu fałszowania pieniędzy, którym go P. Marcassus de Puymarin tak hojnie obdarzył. Mówił, iż w Birmingham bito pieniądze Szwedzkie, Rossyyskie, Amerykańskie, i że mennica nie iest właściwie należącą do korony we Francyi. Lecz P. Puymaurin (rzekł) może dąć takż odpowiedź, iaką dał poprzednik iego Lepine Bonapartemu. Gdy ten zapytał się go, czyli z urzędu swego ma 200,000 franków? odpowiedział Lepine: »Ieszcze więcej Nayiasniejszy Panie.« — Powstał śmiech powszechny. Zakończył mówca głos wnioskiem, aby do r. 1824 nowy systemat menniczny zaprowadzony został, i oświadczeniem, iż spodziewa się, że do tego czasu tak stare pieniądze, iak i teraznieysi Ministrowie, przetopionemi będą. — P. Girardin przy tēy okoliczności użył wyrażenia: trzeba diabelnie (*diablement*) być ministeryjalnym, żeby o tēm wątpić.

Obrady dnia 8. i 9. b. m. odbyły się spokojnie i nie są wcale ważne. P. Bourienne w imieniu Kommissyji zdał naprzód sprawę o projekcie do prawa względem ceł. Zapisalo się

18 Deputowanych, którzy mają mówić za projektem, a 14 przeciwko niemu. Roztrząsano potem budżet skarbowy. Pan Guittard radził zmniejszyć sumę 138 millionów 846,880 franków o 10 millionów: twierdził, iż Ministrowie zawsze mówią o oszczędności, a nie zaprowadzają żadnego zmniejszenia wydatków. Wniosek ten ledwo się nie utrzymał. — Na administracją ceł wyznaczono 26 millionów 116,300 frank. — Dochody niestate dłużej zajęły Izbę; zmniejszono je wreszcie o 260,000 franków.

Królestwo Sardyńskie.

W Turynie toczą się nieprzerwanie procesa przeciwko powstańcom z r. 1821, z których znówu dwóch, mianowicie Adwokata Malinverno i X. Ambrosiis, plebana w Molta, na śmierć skazano. Wyrok Malinverno spełniono w d. 22. Lutego w Vercelli na portrecie, a karę śmierci drugiego zmieniono na wieczne więzienie.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy. —

Kommissyia Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policji ogłosiła urządzenie Szkoły Agromomicznej w Marymoncie. W szkole tej kształcić się będą dwie klasy rolników, to jest klasa parobków, owczarów, gorzelnianych, i t. d. i klasa wyższa ekonomów i rządzców dóbr. Obszernie są wymienione nader użyteczne dla gospodarstwa nauki, które pieczołowitość Rządu udzielać będzie dla powszechnego dobra.

R o s s y i a.

Dokończenie Rozporządzenia względem wprowadzenia do Rossyi wyrobków rękodzielni Pruskich.

§. 5. Będzie z strony Rossyi. Agent do legalizowania podpisów na świadectwach pochodzenia; Władza wyznaczona przez Rząd Pruski wygotowawszy takowe świadectwo, po zlegalizowaniu podpisów przez pomienionego Agentą, prześle je do Władzy Pruskiej miejsca, gdzie się znajduje towar ekspedjowanym być mający; ta Władza wręczy je właścicielowi, opatrzywszy wprzód każdéj paki plumbowanie, ażeby w drodze bez uszkodzenia onych otworzoną być nie mogła. Taż Władza wymieni na świadectwie, iż ono należy do transportu ekspedjowanego do Rossyi, z miejsca N. pod datą N. z wyrażeniem do kogo i przez jaką Komorę?

§. 6. Właściciel tych towarów winien prócz tego, jeżeli to są tkaniny lub materye z lnu; konopi, lub z wełny, wręczyć Władzy wydającej mu świadectwo pochodzenia, podwójny zbiór próbek wszystkich tych tkanin lub materyi, który poświadczy taż Władza, a którego jeden exemplarz załączony będzie do transportu, drugi postany Agentowi Rossyjskiemu, i przez niego niezwłocznie przestany do Departamentu zewnętrznego handlu, zżąd doręczonym będzie Komorze składowéj, do której transport będzie przeznaczonym.

§. 7. Na tych zbiorach próbek, wyrażoném będzie, iż należą do świadectwa N., wydanego pod datą N., pod Numerem N.

§. 8. Agent Rossyjski utrzymywac będzie ścisły rachunek piodów rękodzielni Pruskich, dla których legalizować będzie świadectwa pochodzenia, a skoro ilość ich dojdzie do wysokości niniejszym Ukazem naznaczonej, przestanie wizować świadectwa, któreby na jeszcze przedstawiane być miały. Świadectwa nie wizowane przez niego, nie będą przyjmowane, a towary do nich należące, ulegną konfiskacie.

§. 9. Skoro transporta staną na Komorze w Połondze, Komora ta sprawdzi znówu ilość pak, ich znaki, numera, i czyli plomby naruszone zostały. Rozumie się, iż skoro te towary przybędą do Komor Rossyjskich, do których przeznaczone będą, potrzeba będzie okazać listy konwoyowe, iakich wymagają ogólne wchodowe prawidła.

§. 10. Gdyby przy sprawdzeniu okazało się więcej pak, niżeli świadectwo pochodzenia obeymuje; Komora zabierze je, a wszystkie znalezione w nich towary, ulegną konfiskacie. Gdyby przeciwnie kilka pak nie dostawało, Komora wymaże je z świadectwa, i doniesie o tém, tak Departamentowi handlu zewnętrznego, iak Komorze składowéj, do której transport był przeznaczony; lecz brakujące paki już nie będą mogły być wpuszczone, iak tylko za nowém świadectwem.

§. 11. Gdyby Komora znalazła plomby lub sznury nadwerezone na jednéj lub kilku pakach tak, iżby można rozumieć, iż te otworzone zostały, zanotuie tę okoliczność na świadectwie pochodzenia, należącym do transportu, położy na téj pace, lub pakach, tyle plombów, ile osądzi potrzebném, dla zapobieżenia nadal otworzeniu onych i doniesie o tém Departamentowi zewnętrznego handlu.

§. 12. Również, jeżeli znajdzie wszystkie paki w dobrym stanie, i iakiéj ilości iaką w świadectwie wyrażoną będzie, położy ieden, lub kilka plombów, na każdéj z nich, ieden, lub kilka plombów,

tak, ażeby otworzonymi być nie mogły. — Przewodnikowi lub prowadzącemu towar, wyda bilet przeyscia podług formy N. 2, albo N. 3, a donosząc komorze składowej o dniu ekspedycyi tego transportu, przesle iey należące do iey świadectwo pochodzenia.

§. 13. Każdy transport prowadzący, obowiązany będzie, po drodze przedstawić go urzędnikom właściwym w każdym z miast wymienionych na bilecie przeyscia, dla sprawdzenia przez nich liczby pak, stanu plombów, sznurów i pakunku, i zapisania dnia ich przeyscia; gdyby prowadzący towary tēy formalności zaniedbał, skazany będzie na zapłacenie dwustu rubli srebrnych kary za każdy raz uchybienia; a gdyby nie był w stanie zapłacić tēy kary, wtedy uisci ią właściciel towaru.

§. 14. Gdyby podobny transport był opóźniony w drodze przez jakowy nieprzewidziany przypadek, przewodnik powinien donieść o tēm Naczelnikowi pierwszego miasta, przez które przechodzić będzie, a ten wyrazi na bilecie przeyscia, którego dnia doniesienie to uczynionem mu zostało, iakimi powodami iest wsparte, i czyli wiē o prawdzie tych powodów.

§. 15. Skōro transport przybędzie do przeznaczony sobie komory składowej, czy to przez Połongę, czy do Petersburga prosto morzem, komora wezmie towary do składow swoich, i sprawdzi liczbę pak, znaki ich i numeru, oraz stan plombów.

§. 16. Jeżeli znajdzie pak mniejszą lub większą liczbę niż należy, inne znaki lub numeru, iak te, które będą wskazane, albo plomb, sznury i pakunki nadwerżone, każe sobie podać względem tego na piśmie deklaracyją podpisaną przez przewodnika, albo prowadzącego towary, wyrażającą powody, i zapisze na bilecie przeyscia, dzień przybycia. — Jeżeli przeciwnie wszystko znajdzie w porządku, komora zapisze tylko dzień przybycia na bilecie.

§. 17. W przeciagu czasu oznaczonym przez Regulamin celny właściciel, lub ten, który te towary odebrał, powinien podać komorze deklaracyją, w formie w tymże Regulaminie przepisanej.

§. 18. Nazajutrz po odebraniu deklaracyi, komora przystąpi do rewizyi w przytomności deklaranta; porówna towar każdēy paki z treścią świadectwa pochodzenia, albo, jeżeli to są wyrobki lniane, konopne i wełniane, ze zbiorem próbek.

§. 19. Jeżeli wszystko znajdzie się w porządku, komora pobierze opłatę, oznaczoną w taryfie dotaczonej do konwencyi z d. 7. (19.) Grudnia 1818 i wyda towary.

§. 20. Ale, gdyby przy rewizyi okazała się iaka różnica między tēm, co zawierają paki, a towarami opisanymi w świadectwie pochodzenia, lub próbkami nadesłanymi przez Władzę, która to świadectwo wydała, wtedy komora żądać będzie od właściciela towaru, deklaracyi na piśmie, która przestaną zostanie do Departamentu handlu zewnętrznego wraz z świadectwem pochodzenia i próbkami: paki zaś zostaną nazad zamknięte i opieczetowane pieczęcią komory, właściciela i ekspedycyjącego, a towary nie będą wydane.

§. 21. Jeżeli w skutek przyrzeczenia tych dokumentów i towarów, Departament handlu zewnętrznego osądzi, iż towary zamieniono, i że na miejsce ekspedycyowanych inne podłożone zostały, albo, iż ujęto, lub dodano pewną ilość, wtedy wszystkie paki, które się znajdą być naruszonemi, lub nie takimi, iakimi być powinny podług świadectwa, będą skonfiskowane.

§. 22. Również sukna Pruskie, przeznaczone na *transito* do Azyi, nie będą mogły wchodzić, iak tylko przez komorę Połonga i przez port Petersburgski, i powinny być opatrzone w świadectwa tychże wyż pomienionych Władz Pruskich, zatwierdzone przez ajenta Rossyyskiego, który zaświadczy ilość ekspedycyowanego towaru.

§. 23. Sukna takowe przywiezione do komory Połonga, będą oplombowane i ekspedycyowane do iednej z dwóch komor składowych w Petersburgu lub Moskwie, tak, iak to powiedzianem było w §§. powyższych, co do transportu towarów lnianych, konopnych, wełnianych i skórzanych, a opłata tranzytowa, pobieraną będzie dopiero po odbytych w tych komorach rewizyi; ale obowiązek składania kaucyi, trwać będzie i nadal, stosownie do ukazów szczególnych w tym przedmiocie; w ogólności wszystkie przepisy postanowione ukazami z d. 10. Maia 1817; d. 15. Maia i 31. Grudnia 1818, i z d. 15. Grudnia 1820, co do sukien *transito* prowadzonych, pozostają w swēy mocy, w tēm, w czēm rozporządzeniami obecnego Regulaminu zmienione nie są.

K r a k ó w.

Z Krakowa d. 24. Kwietnia. — Dnia 22. b. m. przejeżdżał tędy na powrót z Wiednia, Hrabia Tatiszew.

Towarzystwo Krakowskie Dobroczyńców: Przesowi swojemu, JW. Stanisławowi Miroszewskiemu Ordynatowi i JW. Tekli z Hrabów Wodzickich Małachowskięj Przesce Dan, chcąc dać dowód nieograni-

ozonę wdzięczności; wydało przez litografię ryciny, wyobrażające wizerunki obojga i te na korzyść ubogich skwapliwie są rozprowadzane.

W. Humbert wezwany został na członka Komitetu zarządzającego budową pomnika Kościuszki i przez Senat Rządzący Rzeczypospolitej zatwierdzony. Nad planem mogły pracować z nim także wspólnie W. Sapalski Professor Matematyki wyższej w Uniwersytecie Jagiellońskim.

Obraz polityczny różnych Państw w S t y c z n i a 1822.

Cesarstwo Austriackie. — W Neapolu na d. 18. Października 1821 zawarta została za pośrednictwem Cesarza Rosyjskiego i Króla Pruskiego między Cesarzem Austriackim i Królem Obojczy Sycylii konwencya względem wojskowego obsadzenia Królestwa Obojczy Sycylii, a wymiana ratyfikacyi nastąpiła dnia 8. Stycznia 1822 w Neapolu. Stosownie do tego układu Królestwo to zajmować będzie wojsko Austriackie jeszcze przez lat 3, rachując od 1. Grudnia 1821 i to całkiem na koszt Królestwa Obojczy Sycylii. Prócz tego zobowiązał się Rząd Neapolitański od Sierpnia 1822 do Stycznia 1823 wypłacić do Skarbu Austriackiego cztery miliony ZR. w M. K. Odplata owa jest zwroceniem pieniędzy przez Dwór Austriacki od Lut. 1821 Dworowi Neapolitańskiemu zaliczanych. — N. Pan mianował JO. Xięcia Biskupa Lawantu, Leopolda Hr. Firmian, Administratora Biskupstwa Saliburskiego, Arcybiskupem Wiedeńskim, a Radcę Nadwornego, Martin; Dyrektorem Ces. tajnego Gabinetu. — We względzie finansów Skarbowych zasługują w tym miesiącu na uwagę: 21 losowanie dawniejszego procentowego długu Stanu; pierwsze losowanie pożyczki Rotszilda z r. 1821; spalenie 10 milionów ZR. papierami i Wykaz funduszu umarżającego względem Stanu i zamożności pierwiastkowego majątku. Podług zdania sprawy w téj mierze N. Panu przelożonego, pomnożył się stan czynny tego funduszu od 15. Marca do ostatniego Sierpnia 1821 o 7,996,760 ZR. i wynosił 121,955,573 ZR. Procent roczny z téj Summy wynosi 3,037,734 ZR. (wszystko w M. K.) i czyni wraz z 5 1/2 milion ZR. na roczne umarżanie długu Narodowego przeznaczonemi 8,537,734 ZR. w M. K. i 134,348 ZR. w 5cioprocentowych obligacyiach na monetę kruszcową. Spłacono w tym czasie nowego długu 6,959,884 ZR. ze wszystkiem do ostatniego Sierpnia 63,015,356 ZR.

wartości imiennę). Z dawniejszego długu umarżonego wypatą 1,190,178 ZR. sumę 3,938,281 (wszystkiego do ostatniego Sierpnia 25,421,109 ZR.) Ogółem umorzył fundusz ten od 1. Marca 1817 91,054,013 ZR. 18 1/2 kr. wartości imiennę. — Xiążę Fryderyk August Saski przybył do Wiednia z małżonką swoją Arcy-Xiężniczką Karoliną.

Turcyja. — W obsadzeniu wyższych i niższych urzędów Państwa zasły niektóre odmiany; nayważniejszymi były: Sekretarza Stanu do podpisów W. Sułtana, Marszałka Państwa, Ministra Skarbu i Rządzcymia. — Kilku Biskupów Greckich powołano z odległych miejsc do Konstantynopola, gdzie ich pod dozór oddano: — Ostatnie przypadki wojenne w Morei i Albanii, równie iak na wospach i otwartem morzu nie zdają się być pomyslnie dla Greków. Wielkie były usiłowania ich do zdobycia Napoli di Romania, lecz do podług umowy nie uderzono razem na nieprzyjaciela lądem i morzem, przeto napad Greków od lądu z wielką stratą odpartym został. Mówią, że pod Patras Grecy na morzu wielką stratę od Turków ponieśli i że wyspa Thasos onym poddała się. Tymczasem Grecy trzymają ciągle Kanęę, miasto główne w Kandyi, w oblężeniu. — Lecz naywiększe niebezpieczeństwo grozi im przez zniszczenie władzy Alego, Baszy Janiny, który dotychczas był dla nich silnem przedmurzem, i przeszkadzał skoncentrowaniu się sily Tureckiej przeciw Moraiotom. Słychać bowiem, że Ali Basza, opuszczony przez swojego Neapolitańskiego inżyniera w zamku Janiny do ostateczności przywiedziony a Janina zdobytą została, co go przymusiło ledwie ze 100 ludzi w cytadeli Zedikale szukać schronienia. Zgład wydać go mieli własni ludzie iego Baszy Charszydowi żywcem, który go okuń w haydany rozkazał, dalszego w téj mierze rozporządzenia z Konstantynopola oczekując.

Niemcy. — Na d. 26. Stycznia zagał Król Bawarski Zgromadzenie Stanów mową z tronu. Izbie Deputowanych przelożono projekt do prawa względem założenia Bawarskiego banku. Król rozporządził także, aby ustanowieni byli w każdym obwodzie Królestwa Rady kraiovi. — Cesarz Rosyjski prosił przez Posta swego w Sztutgardzie o rekę Xiężniczki Karoliny, naystarszcy córki Xięcia Pawła Wirtemberskiego, dla brata, swojego W. Xięcia Michała. — Dnia 18. Stycznia zagaiony został Seym Hannoverški.

(Ciąg dalszy nastąpi.)